

Stanisław KOZIEJ

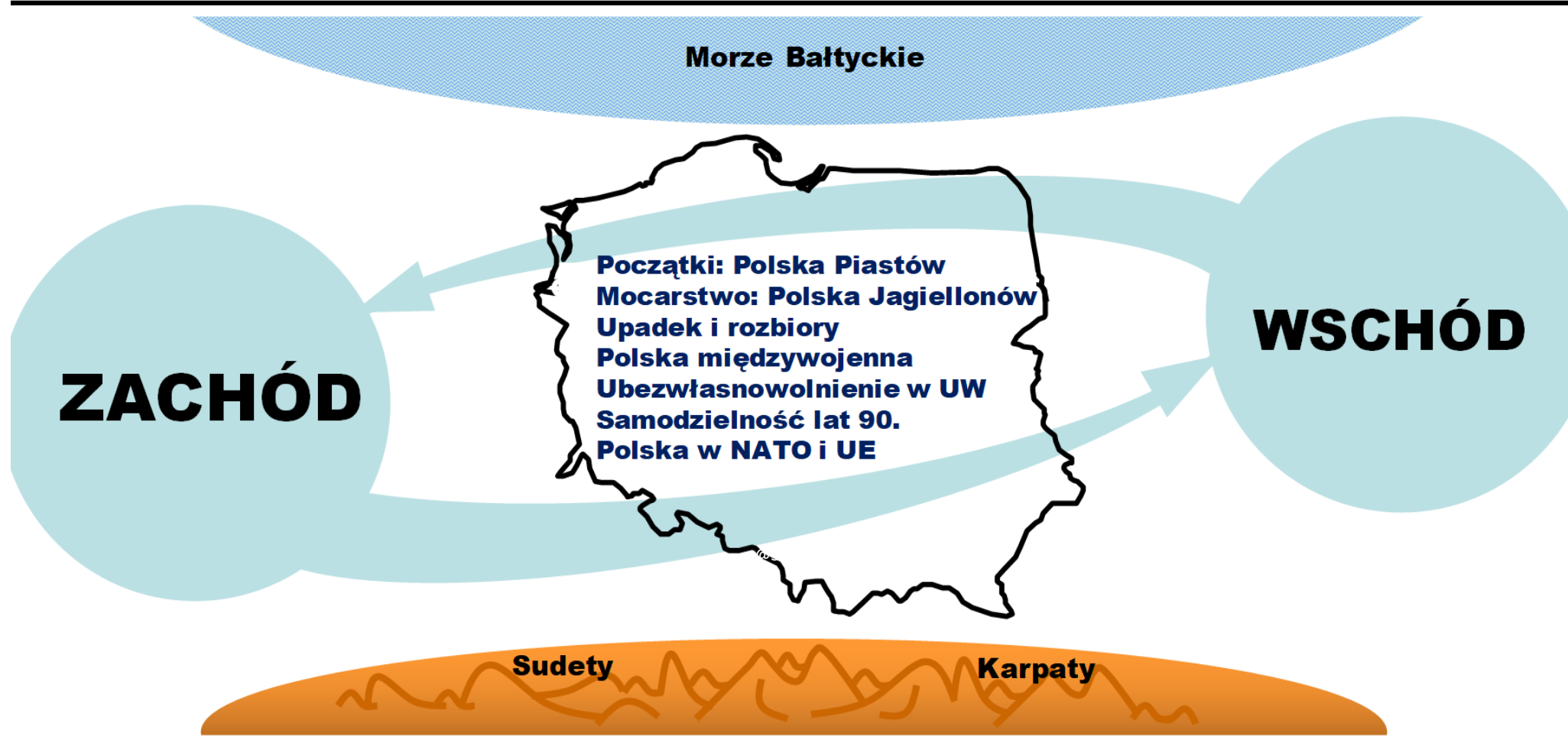
**SYSTEM
OBRONNY
PAŃSTWA**

**CZ-2-Strategia
operacyjna**

www.koziej.pl
[@SKoziej](#)

Synteza warunków bezpieczeństwa

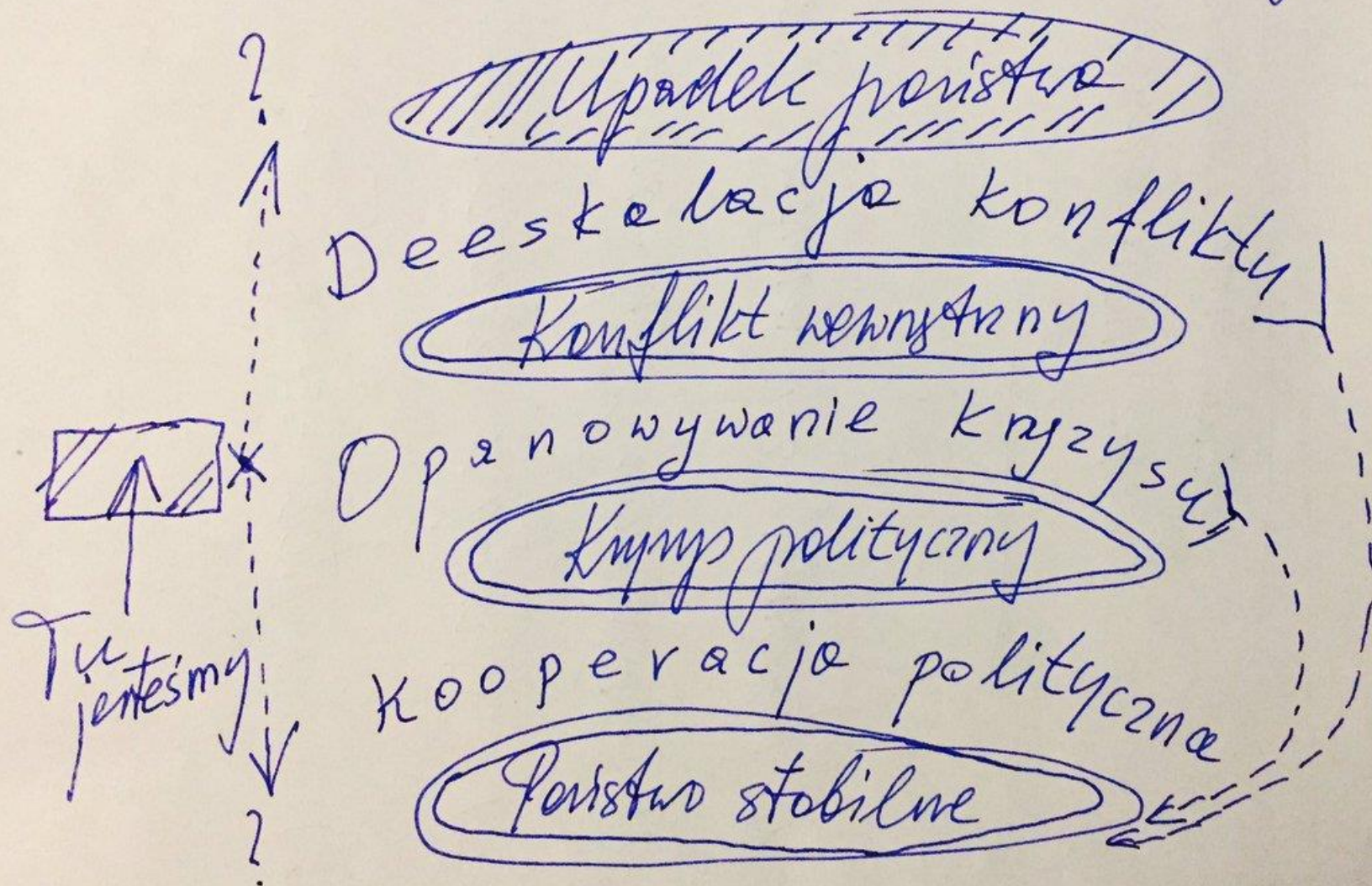
Geostrategiczne położenie Polski

Hybrydowa zimna wojna – stopnie eskalacji zagrożeń

Matryca bezpieczeństwa międzynarodowego państwa

SYNTEZA: od I do II (nowej, hybrydowej) ZIMNEJ WOJNY

***W czasach konfrontacji zimnowojennej XX w. (I światowa zimna wojna) główną rolę odgrywało zagrożenie globalną wojną nuklearną**

***Okres pozimnowojenny – to przede wszystkim próby Zachodu budowania kooperatywnego systemu bezpieczeństwa wspólnie z Rosją**

***Po rosyjskiej aneksji Krymu i interwencji na wschodniej Ukrainie zakończyła się era pozimnowojenna w stosunkach bezpieczeństwa Rosja-Zachód**

***Rozpoczęła się nowa zimna wojna – czyli ponowna konfrontacja polityczna między Rosją i Zachodem z groźbą użycia środków przemocy zbrojnej (włącznie z bronią nuklearną) w tle, ale już z bardziej zróżnicowanymi i ograniczonymi formami tych zagrożeń**

***Druga (nowa, hybrydowa) zimna wojna w relacjach Rosji z Zachodem charakteryzuje się bardziej niż ta z XX wieku zróżnicowanymi zagrożeniami wojennymi**

***Presja neozimnowojenna wzbogacona została przede wszystkim o działania w cyberprzestrzeni**

***Szczególnie niebezpieczna w warunkach hybrydowej zimnej wojny jest groźba agresji skrytej (podprogowej), stwarzającej sytuacje trudnokonsensusowe dla NATO/UE oraz agresji ograniczonej, pod parasolem rosyjskiej doktryny tzw. „deeskalacji nuklearnej” przy pomocy taktycznej broni jądrowej**

***Znalezienie odpowiedzi na te zwłaszcza zagrożenia jest warunkiem skuteczności NATO/UE oraz stabilności stosunków bezpieczeństwa w relacjach Rosja-Zachód**

WOJNA NIE JEST TYLKO PO TO, ABY JĄ PROWADZIĆ. MOŻE BYĆ TAKŻE I JEST (jej groźba!) INSTRUMENTEM ZIMNOWOJENNEJ KONFRONTACJI POLITYCZNEJ: mogą służyć i służą do straszenia/odstraszenia, szantażu/deszantażu

Koncepcja strategii operacyjnej

OPCJE STRATEGII OPERACYJNEJ

- 1. Maksymalne umiędzynarodowienie** działań na rzecz bezpieczeństwa Polski: szukanie gwarancji w NATO, UE, partnerstwie z USA;
- 2. Autarkia strategiczna** (samodzielności i samowystarczalności): zakłada zdecydowane wzmocnienie samodzielności działania państwa w sferze bezpieczeństwa w kontekście kryzysu zbiorowej polityki bezpieczeństwa w Europie i we wspólnocie transatlantyckiej, z dominacją uwagi na „twardym” bezpieczeństwie;
- 3. Zrównoważone umiędzynarodowienie i usamodzielnienie** bezpieczeństwa Polski: zakłada wzmacnianie więzi sojuszniczych oraz relacji dwustronnych z najważniejszymi partnerami i uwiarygodnienie przez to zewnętrznych filarów bezpieczeństwa z jednoczesną gotowością do samodzielnego działania w sytuacjach, w których pełna wiarygodność sojusznicza nie może być gwarantowana.

DZIAŁANIA STRATEGICZNE (STRATEGIA OPERACYJNA)

- **Pogotowie (ubezpieczenie) strategiczne**
 - **Współpraca sojusznicza i partnerstwa**
 - **Wywiad i kontrwywiad**
 - **Przygotowania obronne**
- **Reagowanie kryzysowe**
 - **Pozamilitarne (dyplomacja, sankcje ...)**
 - **Polityczno-militarne (udział w misjach, manewry...)**
- **Obrona (działania wojenne)**
 - **Agresja na dużą skalę – obrona sojusznicza**
 - **Agresja ograniczona - udział w obronie sojusznika**
 - **Agresja skryta (podprogowa) – obrona samodzielna i/lub sojusznicza**

Reagowanie na bieżącą presję polityczno-strategiczną: OCHRONA STRATEGICZNA

- **Dyplomacja: współpraca sojusznicza (konsolidacja NATO, integracja UE) i partnerstwa**
- **Wywiad i kontrwywiad**
- **Bezpieczeństwo informacyjne, w tym cyberbezpieczeństwo**
- **Przygotowania obronne: planowanie operacyjne oraz utrzymanie i rozwój systemu bezpieczeństwa**
- **Budowanie odporności strategicznej: państwa, terytorium i społeczeństwa**
- **Demonstracja gotowości i zdolności obronnych: sojuszniczych i narodowych (manewry, pokazy)**

ODPIERANIE AGRESJI: DZIAŁANIA OBRONNE

RODZAJ AGRESJI	ZADANIA OBRONNE
SKRYTA INTERWENCJA (agresja podprogowa)	Ochrona strategiczna + reagowanie kryzysowe/obronne: ▪ Uruchomienie systemu reagowania kryzysowego ▪ Podwyższenie gotowości obronnej państwa ▪ Ośłona granicy, obrona powietrzna i morska oraz działania przeciwdywersyjne ▪ Wprowadzenie stanów nadzwyczajnych ▪ Uruchamianie reagowania kryzysowego w ramach UE i obronnego w ramach NATO (pokonanie bariery konsensusu!)
AGRESJA OGRANICZONA	Reagowanie kryzysowe + operacja obronna: ▪ Rozwinięcie strategiczne (mobilizacyjne i operacyjne) ▪ Prowadzenie narodowej operacji obronnej ▪ Udział w sojuszniczej operacji obronnej, w tym wydzielenie kontyngentu do obrony sojusznika
AGRESJA NA PEŁNĄ SKALĘ	PEŁNOWYMIAROWA SOJUSZNICZA KAMPANIA WOJENNA

DZIAŁANIA WOJENNE

**(Następstwo agresji na Polskę lub sojusznika.
W sensie prawnym każda „polska” wojna byłaby
wojną sojuszniczą)**

**Wojna obronna na
własnym terytorium
(odparcie agresji
na Polskę):**

- **agresja skryta (podprogowa)**
- **agresja ograniczona (np. aterytorialna)**
- **wojna na dużą skalę**

**Wojna poza
terytorium RP
(udział
w odparciu agresji
na sojusznika)**

- **Działania zbrojne**
- **Działania pozazbrojne**

Działania w ramach sojuszu

Zewnętrzne filary bezpieczeństwa Polski

▪ NATO:

- **Odstraszanie przed wszystkimi zagrożeniami oraz obrona kolektywna przed otwartą agresją**
- **Trudności z konsensusem wobec skrytej interwencji**
- **Potrzeba wzmocnienia "nuclear sharing" oraz zdolności info-, w tym cyber-bezpieczeństwa/obrony**

▪ UE:

- **Implementacja Strategii Globalnej, w tym uruchomienie PESCO**
- **Współpraca UE-NATO**

▪ Partnerstwo z USA:

- **Zbieżność (**lub ... nie!**) interesów strategicznych,**
- **Szybkość sojuszniczej reakcji**

▪ Współpraca regionalna

- **V4, Trójmorze, Ukraina...: zbieżności i rozbieżności interesów**

Potrzeba adekwatnej strategii i potencjału odstraszania

- **Jak w klasycznej zimnej wojnie XX wieku warunkiem utrzymania konfrontacji na poziomie poniżej gorącej wojny jest równowaga odstraszania**
- **Dzisiaj takiej równowagi brak. Rosja ma przewagę w hybrydowej zimnej wojnie i istnieje spore ryzyko przekształcenia się jej w gorącą**
- **Stąd wynika konieczność zbudowania przez Zachód (NATO+UE) adekwatnej strategii i potencjału odstraszania**

Kwadryga odstraszania

SIŁY NUKLEARNE: strategiczne – doktryna MAD, taktyczna broń jądrowa w Europie – wzmocniony program „nuclear sharing”)

SIŁY KONWENCJONALNE: wysunięta obecność („czata”), siły reagowania (w tym „szpica” – z doktryną uprzedzającego rozwinięcia), siły wzmocnienia (plany ewentualnościowe i weryfikujące je manewry)

Odstraszanie w warunkach hybrydowej zimnej wojny

POTENCJAŁ INFORMACYJNY: konieczność zbudowania strategii i potencjału walki informacyjnej (system komunikacji strategicznej, cyberobrona: współpraca NATO-UE)

@SKoziej

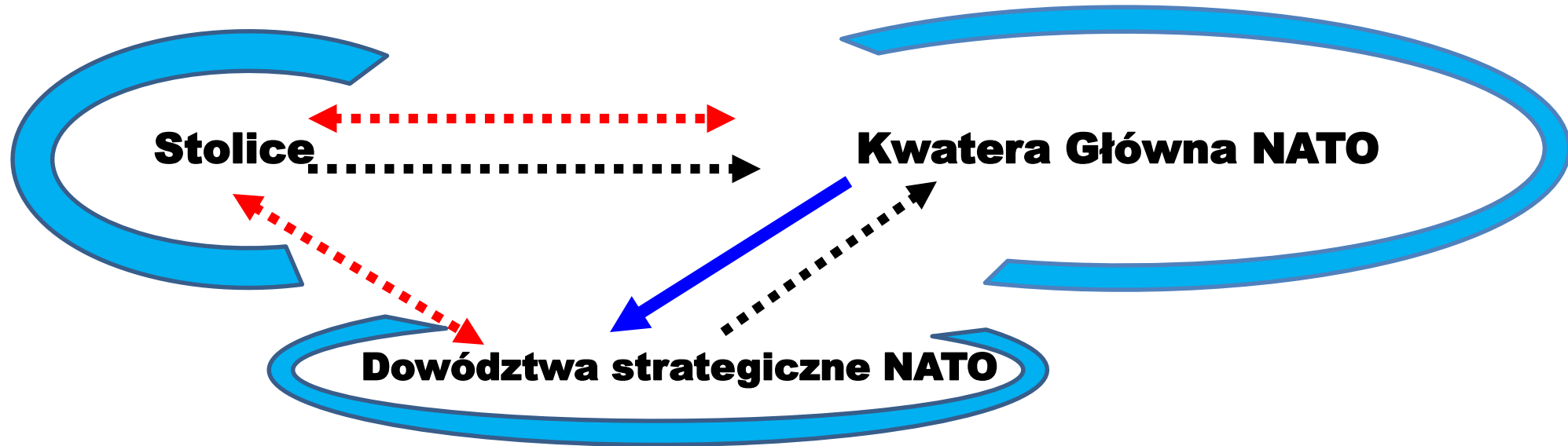
ODPORNOŚĆ STRATEGICZNA : obrona powietrzna, w tym p/rakietowa (zdolności A2/AD); operacyjne przygotowanie terytorium; ochrona i obrona ważnych obiektów infrastruktury krytycznej; potencjał mobilizacyjny; przygotowanie państwa podziemnego, w tym zbrojnego oporu/dywersi, na terytoriach okupowanych; system ochrony ludności w warunkach wojny; powszechna edukacja w sprawach bezpieczeństwa

Nuclear Sharing

Program NATO wspólnego używania broni jądrowej przez USA i europejskich sojuszników niemających własnych arsenałów odstraszania nuklearnego

Państwo gospodarz rozmieszczenia bomb jądrowych USA	Baza sił powietrznych 	Liczba bomb jądrowych USA 	Samoloty państwa gospodarza zdolne przenosić bomby jądrowe USA	
			obecnie	planowana nowa generacja
 BELGIA	Kleine Brogel	10–20	F-16 koniec żywotności w latach 2023–2031	decyzja niepodjęta
 HOLANDIA	Volkel	10–20	F-16	F-35
 WŁOCHY	Aviano	w przybliżeniu 50	Tornado	F-35
	Ghedi	20–40		
 NIEMCY	Büchel	20 lub więcej	Tornado do 2020 roku	po 2020 roku brak – Tornado będą zastąpione Tajfunami bez zdolności przenoszenia bomb jądrowych USA
 TURCJA	Incirlik	50–90	F-16	F-35
RAZEM	5 państw 6 baz	160–240 bomb – najbardziej prawdopodobnie 180		

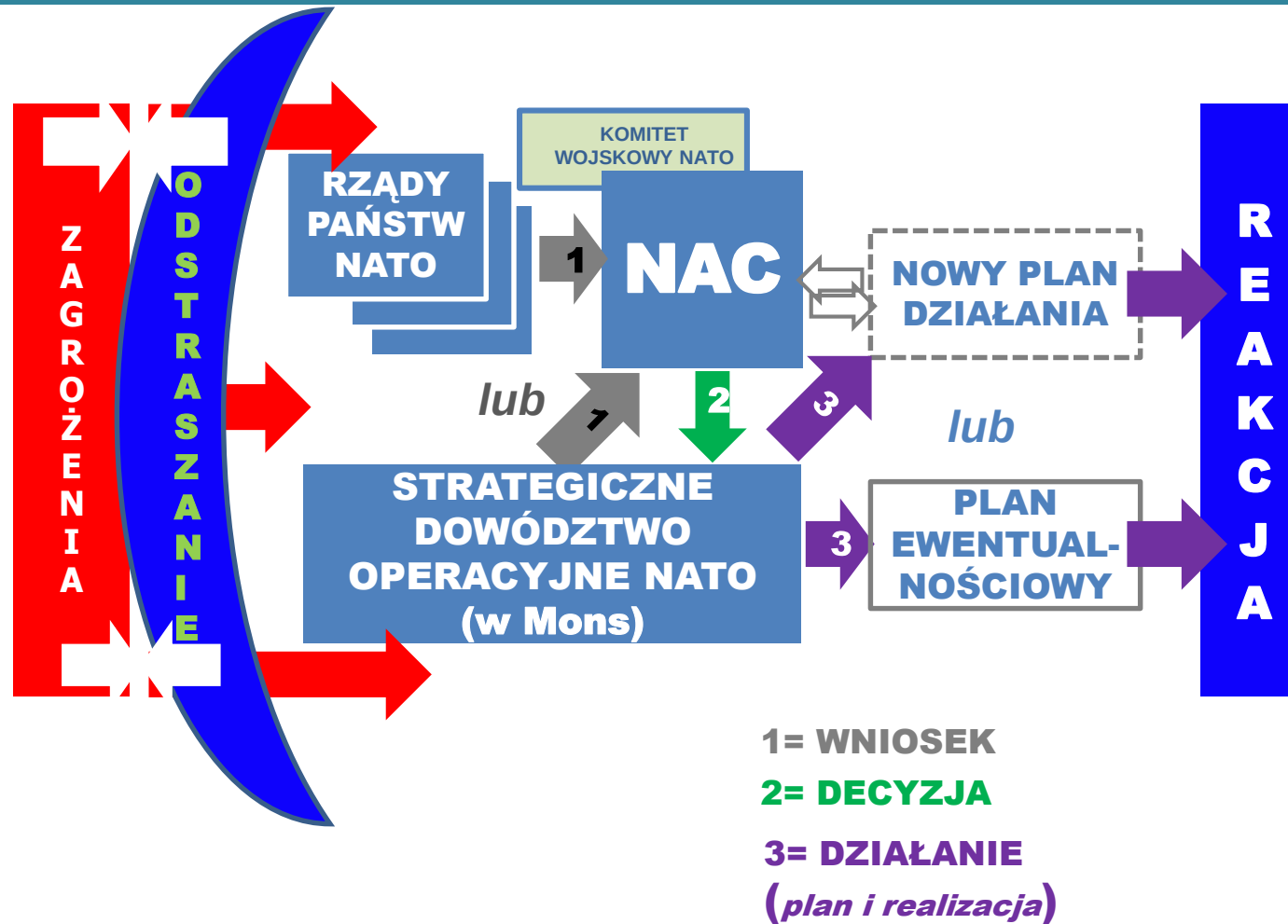
PROCEDURY

- ----- wnioski, propozycje
- konsultacje
- decyzje

- **Ciągłe konsultacje w sprawach bieżących (stolice – Kwatera Główna – dowództwa strategiczne)**

Mechanizm reagowania NATO

POZIOM AMBICJI UE W DZIEDZINIE BEZPIECZEŃSTWA: ZADANIA STRATEGICZNE

POLA WDRAŻANIA STRATEGII GLOBALNEJ UE

Europejski plan działań na rzecz obronności

Europejski Fundusz obronny

Pion badawczy: wspólne prace badawcze w sektorze obronnym - finansowane z budżetu UE

Pion zdolności: wspólna produkcja i zakupy priorytetowego sprzętu obronnego – finansowane głównie z wkładów państw uczestniczących we wspólnych programach

Wspieranie przedsiębiorstw sektora obronnego

Wspieranie jednolitego rynku obronnego

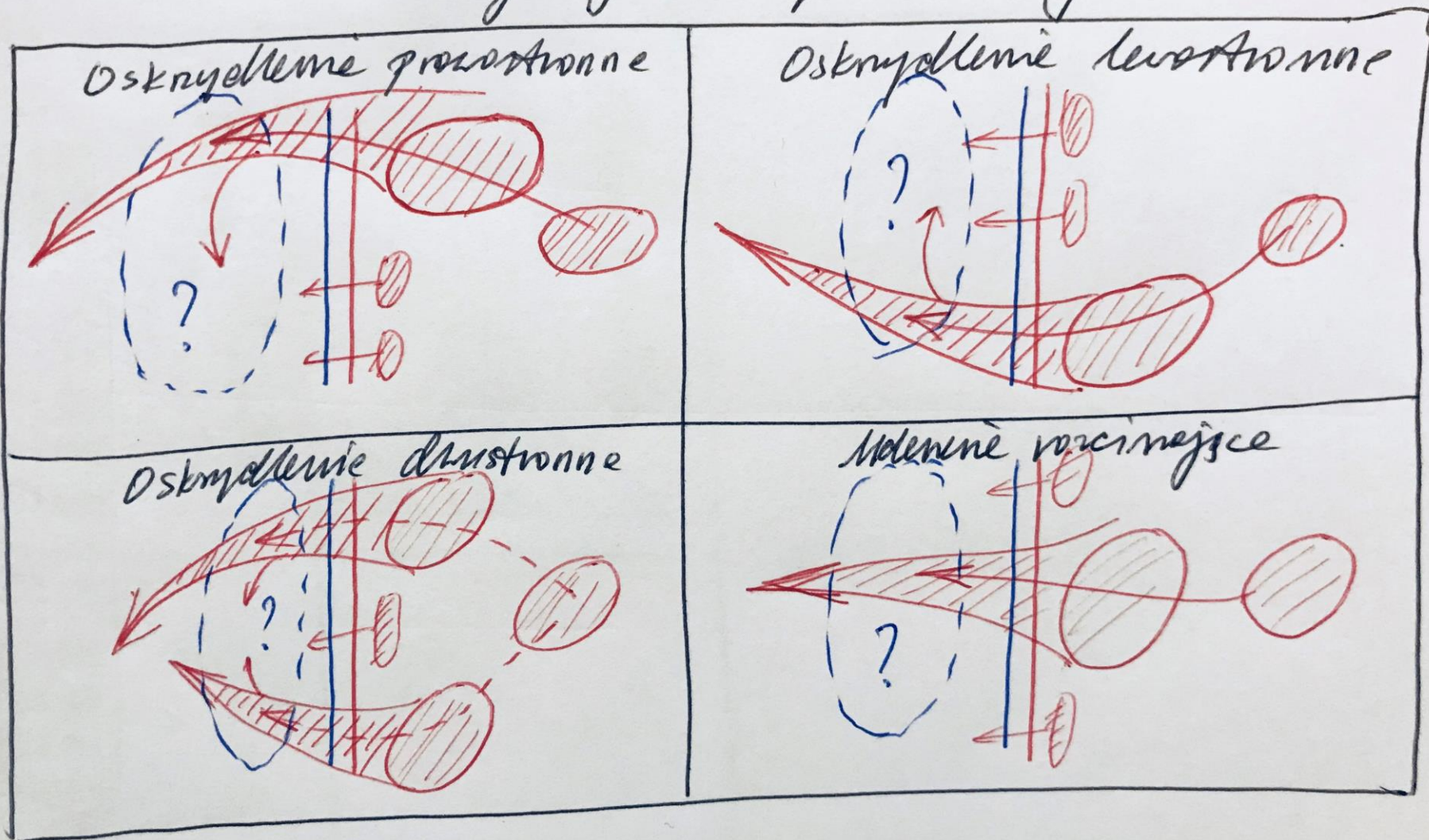
Wspólny zestaw zadań współpracy NATO-UE

- 1. Countering hybrid threats**
- 2. Operational cooperation including maritime issues**
- 3. Cyber security and defence**
- 4. Defence capabilities**
- 5. Defence industry and research**
- 6. Exercises**
- 7. Defence and security capacity-building**

Działania narodowe

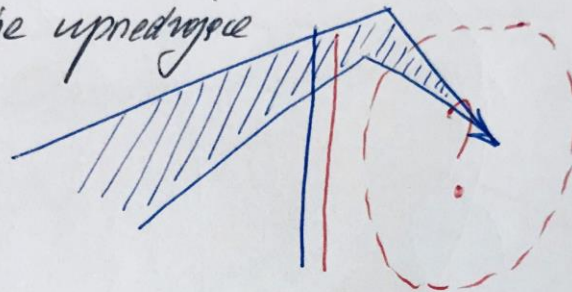
- **Problem zaskoczenia agresją:**
 - **strategiczne,**
 - **operacyjne,**
 - **taktyczne**
- **Agresja terytorialna i ... aterytorialna?**
- **Czas obrony samodzielnej?**
- **Przestrzeń: obrona głęboka – obrona frontalna?**

1. Opcje manewru strategicznego w agresji terytorialnej

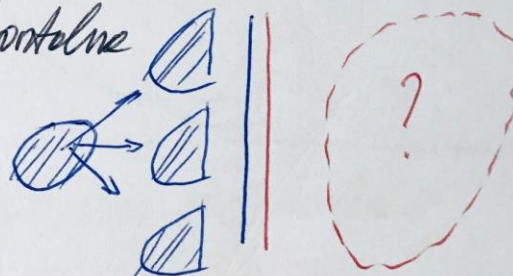

2. Koncepcje obrony strategicznej

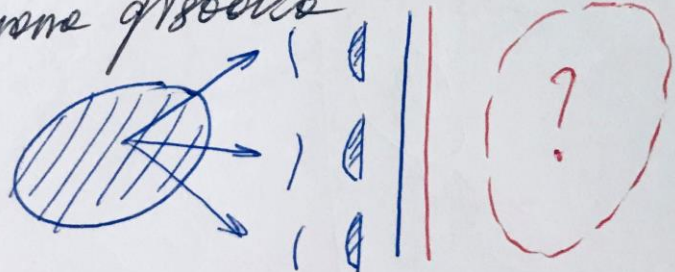
Uderzenie uprzedzajace

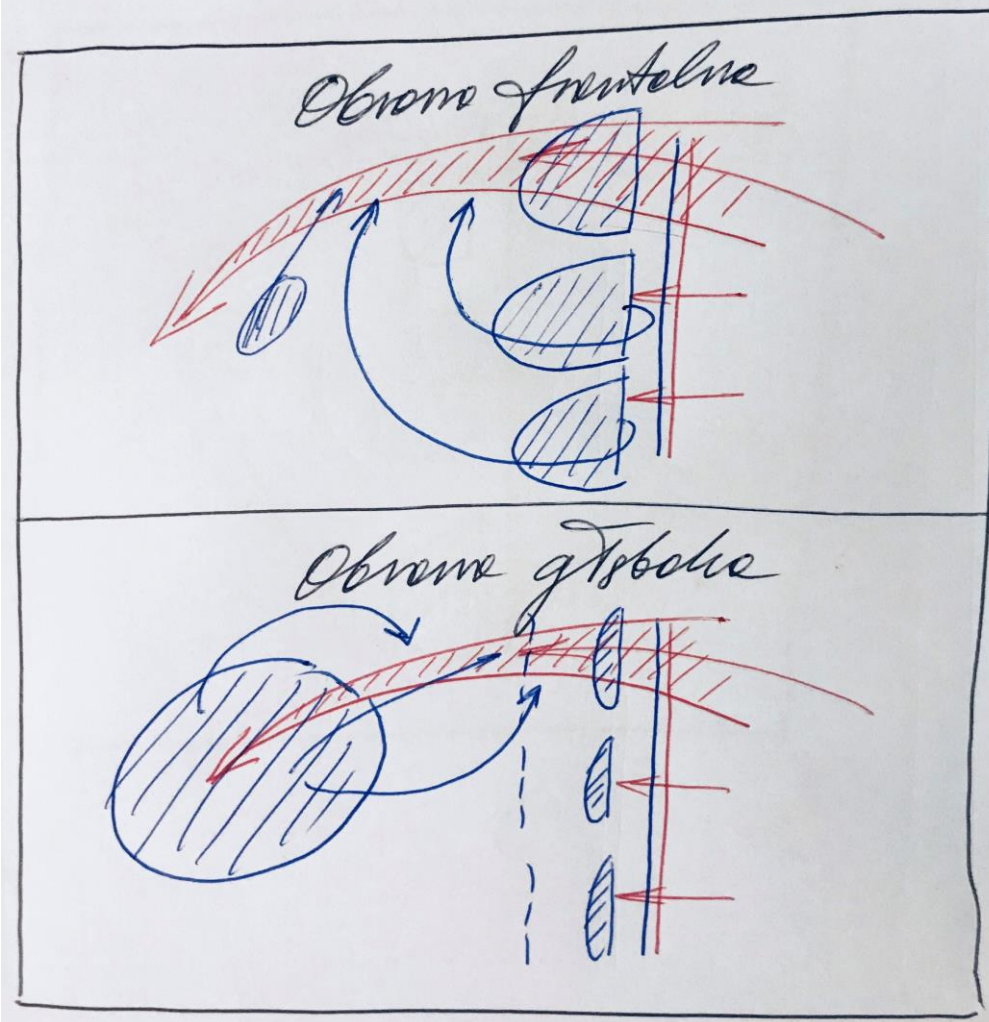
Obrona frontalna

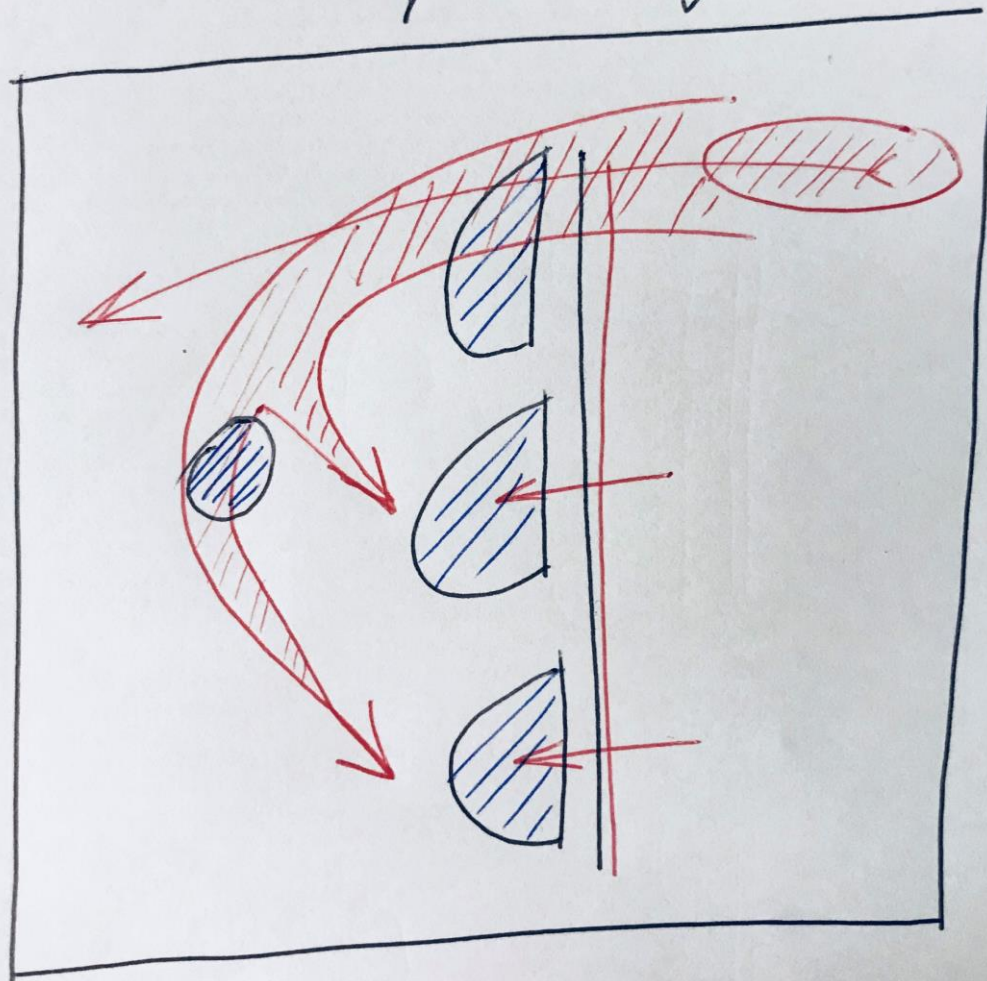
Obrona globalna

3. Konstruowanie przeciwostrzemiow w obronie

4. Białko graniczne
w warunkach obrony
frontalnej

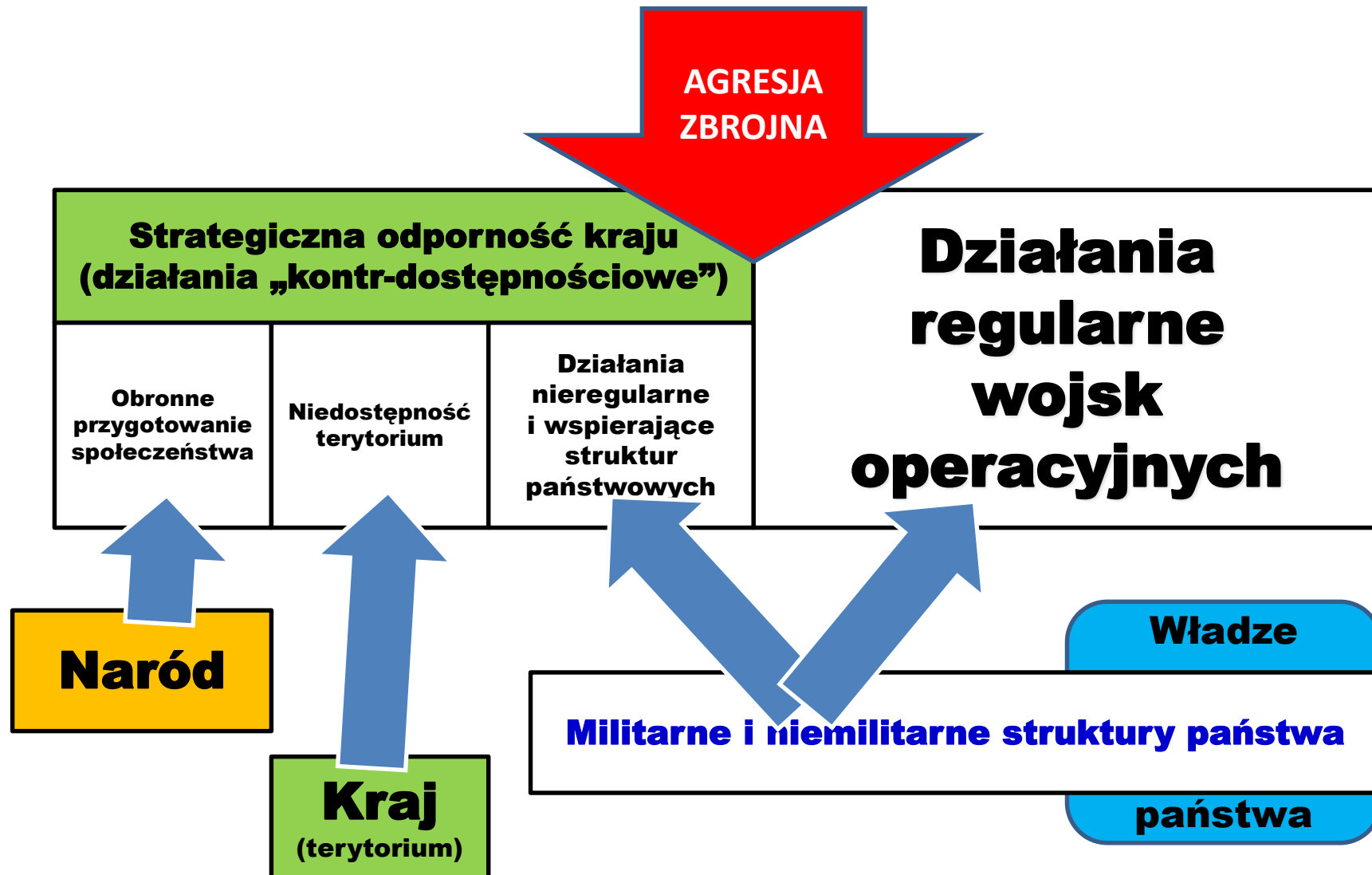
Państwo podziemne

- **Zbrojny ruch oporu:**
 - **powszechny (WOT?)**
 - **czy profesjonalny (Wspec?)**

PRIORYTETY OPERACYJNE

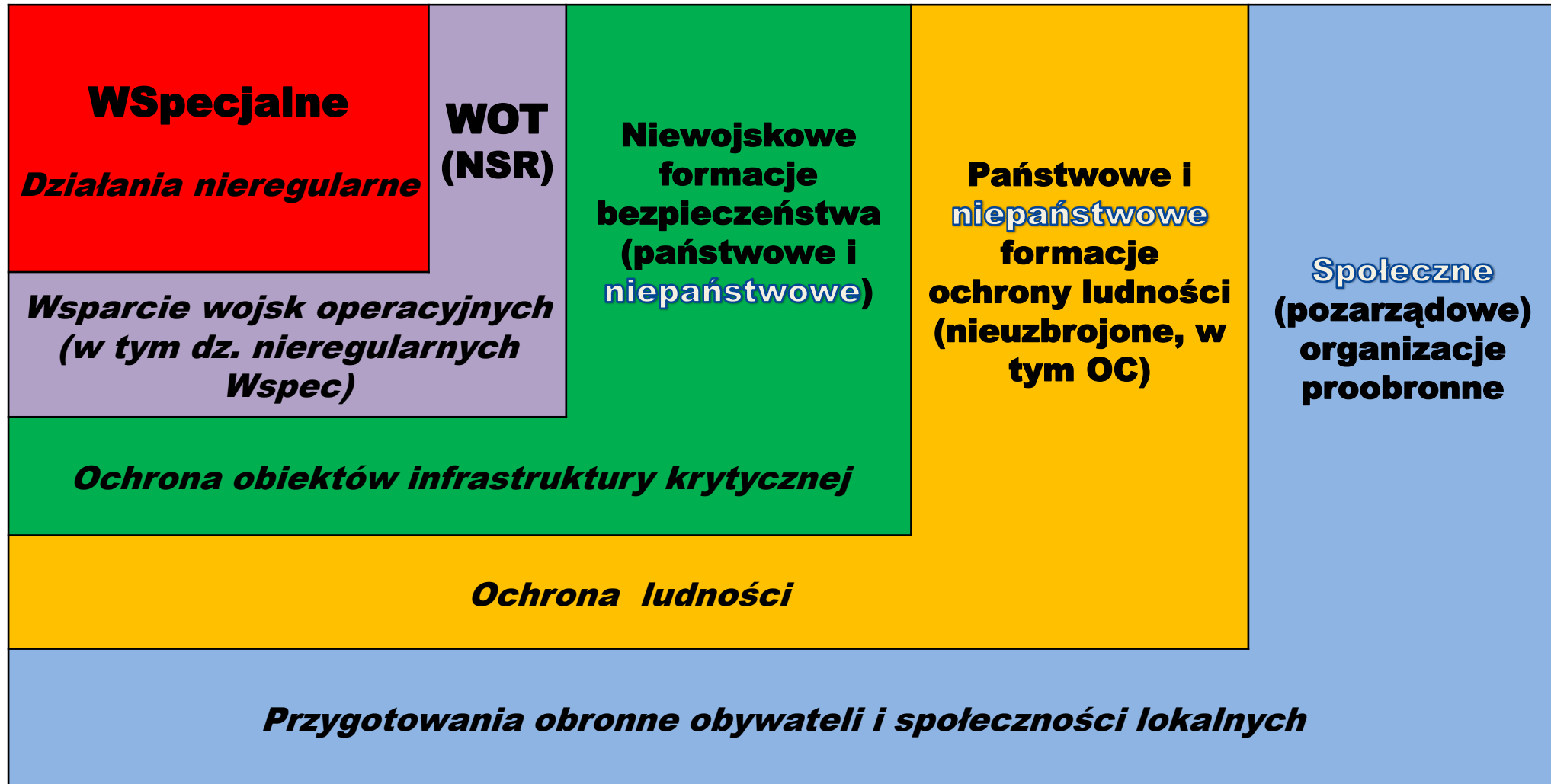
- **Obrona powietrzna, w tym przeciwrakietowa**
- **Mobilność**
 - **Śmigłowce, wojska powietrzno-lądowe**
 - **Operacyjne przygotowanie terenu**
- **Systemy informacyjne**
 - **Rozpoznanie (w tym satelitarne),**
 - **Łączność i dowodzenie**
 - **WRE**
- **Broń inteligentna:**
 - **Broń precyzyjna dalekiego zasięgu,**
 - **Bezzałogowce (powietrzne, morskie, lądowe)**

O B R O N A P A Ń S T W A

Siły i środki

SYSTEMU STRATEGICZNEJ ODPORNOŚCI KRAJU

Synteza: strategia operacyjna - priorytety

- 1.Utrzymanie własnej determinacji i gotowości do działania (podmiotowość strategiczna!)** w pełnym spektrum dziedzin, obszarów i sektorów bezpieczeństwa narodowego z priorytetowym traktowaniem tych, w których sojusznicze (wspólne) działanie może być utrudnione (sytuacje trudnokonsensusowe);
- 2.Umacnianie międzynarodowej wspólnoty bezpieczeństwa** poprzez działanie na rzecz pogłębiania procesów integracyjnych w Europie opartych na **wspólnocie interesów** (konsolidacja NATO, wspólnota interesów w UE, partnerstwo z USA);
- 3.Wspieranie i selektywny udział w międzynarodowym reagowaniu kryzysowym** (prewencja, stabilizacja), przeciwdziałającej powstaniu nowych źródeł zagrożeń lub rozprzestrzenianiu się już istniejących kryzysów w wymiarze ponadregionalnym.